

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

2025

Правдата не
смее да биде
привилегија.

Сепак, за
многу луѓе
таа е далечна,
нечитлива и
недостапна,
не поради
недостаток на
закони, туку
поради јазот
помеѓу она
што законот
го пропишува
и реалноста
во која луѓето
живеат.

Зошто постоиме

Повеќе од две децении, МЗМП постои за да го намали тој јаз. Веруваме дека правото има вистинска вредност само кога може да се разбере, да се употреби и да се почувствува во секојдневниот живот. Нашата работа ја ставаме во служба на оние на кои им е најпотребна, обезбедувајќи правна поддршка, стратешко застапување и придонесувајќи кон системски промени што создаваат поправедно и поодржливо општество.

Нашата визија

Праведно, правично и справедливо општество каде правото го штити достоинството на човекот, му служи на јавниот интерес и обезбедува одржлива и безбедна околина.

Нашата мисија

МЗМП ги штити и унапредува основните начела и вредности утврдени со Уставот. Преку користење на правото ги штити и зајакнува обесправените и се залага за подобрување на законите и политиките со кои индивидуалните слободи и права, владеењето на правото и околината се целосно заштитени.

За кого работиме

Стоиме до луѓето кои најчесто остануваат невидливи во системот: барателите на азил, мигрантите и лицата без државјанство, жртвите на трговија со луѓе, жртвите на дискриминација и повреди на човекови права, децата и младите, социјално и финансиски загрозените лица, лицата со попреченост и затворениците. Истовремено, соработуваме со институции, правници и граѓански организации, затоа што промената на поединечни животи и промената на системот се две страни на истата борба.

Како работиме

Нашата работа ја поврзува индивидуалната заштита со системската промена. Обезбедуваме правна помош за луѓе чии права се загрозени, водиме стратешки случаи што поставуваат стандарди и активно учествуваме во обликување на јавните политики и законодавството. Вложуваме во луѓе и знаење со цел да поттикнеме информирана јавна дебата и одговорни институции. Во сè што правиме, се водиме од едноставен принцип: правото треба да биде достапно, применливо и еднакво за сите.

Правна помош

Обезбедуваме бесплатна правна поддршка за луѓе чии права се повредени или загрозени, овозможувајќи им пристап до заштита и правда.

Стратешко застапување

Работиме на промена на политики, закони и институционални практики преку стратешки случаи, иницијативи и партнерства.

Истражувања

Развиваме анализи и докази што ги откриваат системските слабости и отвораат прашања од јавен интерес.

Едукација

Градиме капацитети кај правници, институции и заедници, за правото да се применува поефикасно и доследно.

Порака од Претседателката

За Македонското здружение на млади правници, 2025 беше година на прифаќање на промените, но промените не само што ги прифативме, туку и ги предводевме.

За Македонското здружение на млади правници, 2025 беше година на прифаќање на промените, но промените не само што ги прифативме, туку и ги предводевме.

Зад нас е година во која покажавме дека кога сме упорни, правдата е достижна.

Решавањето на сите познати случаи на бездржавјанство произлезени од распадот на поранешната држава и утврдувањето на системска дискриминација не е само правна победа - тоа е вратено достоинство на стотици наши сограѓани. Овој успех е доказ дека МЗМП е најпотребно токму тогаш кога системот затајува.

За жал, реалноста е сурова: прагот на повреди на човековите права останува висок. Токму затоа, ние остануваме достоини и постојани во својата мисија. Веруваме дека со секој добиен случај, со секое заштитено дете и со секоја спречена неправда, ја одржуваме неопходната рамнотежа и помеѓу доброто и злото - цврсто стоиме на правата страна.

**Бојана
Божиновска
Силјановска**

Нашата приказна не е само збир на извештаи и бројки. Таа е пример кој се надеваме дека ги инспирира младите правници да веруваат во моќта на правото, а истовремено ги прави горди оние кои ги поставија темелите на оваа организација.

2025 година, накратко

Клучни бројки

3.000+	ПРАВНИ СОВЕТИ ОБЕЗБЕДЕНИ ЗА ГРАЃАНИ
317 ▶	лица добија државјанство по долги години поминати без правен статус
111 ▶	баратели на азил и
211 ▶	косовски бегалци со активна правна поддршка
340 ▶	лица поддржани во пред и постпенална фаза
366 ▶	лица во ризик од бездржавјанство добија правна помош
326 ▶	ранливи лица идентификувани и поддржани во контекст на трговија со луѓе

Во 2025 година
работевме таму каде
правата најчесто не
стигнуваат и таму каде
поддршката значи
вистинска разлика.

33

ДЕЦА ОПФАТЕНИ
СО ПРОГРАМА ЗА
ЖИВОТНИ ВЕШТИНИ

12+

УЧЕСТВА ВО НАЦИОНАЛНИ
РАБОТНИ ГРУПИ И
СТРАТЕШКИ ПРОЦЕСИ

10+

ПУБЛИКАЦИИ, АНАЛИЗИ
И ДОКУМЕНТИ ЗА ЈАВНИ
ПОЛИТИКИ

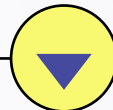
Клучни промени

Северна Македонија стана прва земја на Балканот која ги реши сите познати случаи на бездржавјанство поврзани со распадот на Југославија. Значителен дел од нив беа идентификувани и водени од МЗМП.

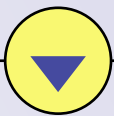
Апелациониот суд ја потврди пресудата со која се утврдува системска и продолжена дискриминација кон лица без пристап до законски загарантирани права. Најголем број од нив се случаи на Роми, на кои им беа издадени привремени лични документи.

Унапредена е практиката за обезбедување преведувачи во постапките за азил, прашање на кое долго укажувавме.

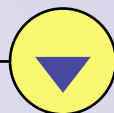
Заедно со други организации, спречивме законски измени што ќе ја намалеа заштитата на жртвите на семејно насилство.

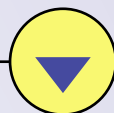
Пред Европскиот суд за човекови права се поднесени апликации што за првпат го ставаат управувањето со отпад во Северна Македонија, со фокус на човековите права. Со тоа, за првпат од нашата држава пред оваа меѓународна инстанца се поставува вакво прашање.

По наша иницијатива, Народниот правобранител утврди повреда на права во јавниот превоз во Скопје.

На годишната конференција за правно образование бевме домаќини на повеќе од 70 учесници од академската и стручната правна заедница.

Станавме дел од Советодавниот одбор на MKSafeNet, со што придонесуваме кон креирање политики за безбедност на интернет за деца и млади.

Вовед

Правата кои постојат само на хартија не се права. Тоа е почетната точка на нашата работа.

Во 2025 година работевме таму каде правата најчесто не стигнуваат до луѓето: со лица без документи, баратели на азил, деца во ризик, лица лишени од слобода и заедници кои живеат со загадување без ефективен пристап до правда. Не само преку правни совети, туку и преку присуство, застапување, тужби и континуиран притисок врз институции, дури и кога одговорите доцнеа, изостануваа или беа недоволни.

Во текот на годината обезбедивме илјадници правни совети и поддржавме стотици лица во остварување на нивните права.

Зад овие бројки стојат конкретни резултати:

317 лица добија државјанство,

беа унапредени практики во постапките за азил,

пред Европскиот суд за човекови права се отворија случаи поврзани со загадувањето и

беа спречени законски измени кои ќе ја ослабнеа заштитата на жртвите на семејно насилство.

По трагедијата во Кочани, семејствата се обратија кај нас. Овој момент го гледаме како одговорност да бидеме присутни тогаш кога системот е под најголем притисок, а луѓето имаат најголема потреба од јасност, поддршка и заштита.

Секој предмет за нас е повеќе од индивидуален случај. Таму каде што едно лице не може да си го оствари правото, обично постои системска слабост. Токму таму интервенираме: **преку правна помош, стратешко застапување, едукација и отворање на јавна дебата.**

Овој извештај е за луѓето зад бројките и за системот кој сè уште треба да даде одговори.

Пристап до правда преку бесплатна правна помош

Полека се охрабруваат и веруваат дека имаат право да бараат заштита. И за мене победата е точно тој момент кога странката ќе каже дека за првпат се чувствува видена и заштитена од системот.

Маја, МЗМП

Пристапот до правда останува сериозен предизвик за голем дел од граѓаните, особено за оние во ранливи позиции. Недоволната информираност за правата, комплексните административни постапки и ограничената достапност на правна поддршка, создаваат бариери кои често доведуваат до тоа луѓето да не можат ефективно да ги остварат своите права. Создаваат предизвици кои се уште поизразени кај лицата без лични документи, старите лица и лицата од маргинализираните заедници. Дополнително, примарната бесплатна правна помош во пракса останува достапна главно преку здруженијата, без соодветно и континуирано државно финансирање. Ова значително ја ограничува нејзината достапност и создава сериозен ризик за одржливоста на системот.

Што направивме

Во текот на 2025 година обезбедивме примарна правна помош за над 480 лица: правни информации, совети и практична поддршка при навигација низ институционалните постапки. За случаите кои ги исполнуваа законските услови поднесовме 12 барања за секундарна правна помош.

Оваа година засилено работевме и на терен. Во ноември и декември бевме присутни директно во Управата за водење на матични книги, таму каде граѓаните се соочуваат со конкретни административни постапки поврзани со личен статус и документи. Активноста, поддржана од Советот на Европа, беше насочена кон лица со зголемени бариери во пристапот до институциите: лица без регулиран правен статус и припадници на маргинализирани заедници.

Паралелно, придонесовме за проширување на системот за бесплатна правна помош и за жртвите на трговија со луѓе. Оваа категорија претходно најчесто зависеше од проектна поддршка, а не од системска заштита.

Преку соработка со Црвениот крст на град Скопје работевме и со стари лица, преку едукативни сесии и директна правна поддршка во областа на имотните права и заштитата на личните податоци, каде оваа група е особено изложена на злоупотреби.

Што се промени

Бројките зборуваат јасно: во ноември и декември поддржавме над 250 лица, со пик од 140 во ноември, што претставува повеќекратно зголемување во однос на месечниот просек. Тоа не е само резултат на поголема побарувачка, туку и на поголема достапност преку теренскиот пристап.

Значителен дел од корисниците припаѓаат на ранливи категории, вклучително и припадници на ромската заедница, што покажува дека успеваме да допреме до групи кои најчесто остануваат надвор од системот. За дел од нив, ова беше прв чекор кон добивање лични документи и формално признавање.

Поддршка во кризни ситуации

По трагедијата во Кочани, семејствата на жртвите се обратија до МЗМП, за правна помош и советување. Им обезбедивме јасни информации за правните аспекти на постапката, поставивме реални очекувања и го следевме судскиот процес. Овие процеси за сите засегнати претставуваше период кога се соочуваа со сложени правни и емоционални предизвици. Го прифаќаме тоа како одговорност да бидеме присутни кога поддршката е најпотребна.

МЗМП ОСВЕН ПРАВНА ПОДДРШКА МИ ДАДЕ ЧУВСТВО НА ДОСТОИНСТВО, ВЕТЕР ВО ГРБ, НАДЕЖ И ИНСПИРАЦИЈА.

Јулија,
корисничка на правна
помош и поранешна
практикантка

„На 17 години, стоев сама пред шалтери на институции кои ме препраќаа од врата на врата, додека врз мене се зголемуваше притисокот од извршители. Старателот назначен од државата не беше достапен, а одговорите беа секогаш исти: „чекај“, „каде е твојот старател“, „дојди кога ќе наполниш 18 години“.

Кога се обртив во МЗМП, за првпат некој навистина ме слушна. Добив правна помош, јасно водство низ постапките и поддршка што стигна до Народниот правобранител. Здружението обезбеди и адвокат, со чија помош ја решив ситуацијата со извршителите и ги надминав правните пречки. Тоа ми овозможи да извадам пасош и да заминам на студии во странство со стипендија.

Следното лето се вратив во МЗМП – не како корисничка, туку како практикантка. Работев на истражување за слабостите во системот на старателство на деца без родителска грижа, водена од сопственото искуство.

Мојата приказна покажува зошто МЗМП постои: не само да реши случај, туку да му врати достоинство на човекот кој системот го направил невидлив“.

Што научивме

Пристапот до правда не може да се обезбеди само со информации. Практичната поддршка, особено на терен, е клучна за надминување на административните бариери.

ПАРТНЕРСТВОТА
СО ИНСТИТУЦИИ
И ОРГАНИЗАЦИИ
ГО ЗГОЛЕМУВААТ
ДОСЕГОТ, НО
НАЈЕФЕКТИВЕН
ОСТАНУВА
МОДЕЛОТ КОЈ
ГИ КОМБИНИРА
СИСТЕМСКИОТ
ПРИСТАП И
ДИРЕКТНАТА
РАБОТА СО ЛУЃЕ.

Преку нашата правна помош и поддршка, децата добија изводи и се запишаа во градинка. Тоа уште еднаш покажа дека нешто што изгледа како обична административна постапка, во реалност значи пристап до здравствена заштита, образование и можност за подобра иднина, не само за детето, туку и за целото семејство.

Андријана,
МЗМП

Кога административна постапка одлучува дали едно дете ќе биде видливо за системот

Таа е самохрана мајка и преживеана од семејно насилство, која сама се грижи за своите деца родени во странство.

Кога се обидела да им обезбеди изводи на родени, институциите од неа побарале документ од таткото – човек со кого повеќе не живее, со непозната адреса и против кого веќе биле изречени привремени мерки за заштита од семејно насилство.

Без тој документ, барањето било одбиено, а без изводи, децата останале без здравствено осигурување, без можност да се запишат во градинка и без пристап до основни права и услуги.

Обезбедивме правна помош и ја поддржавме низ постапките пред институциите, вклучително и пред Центарот за социјална работа и

Народниот правобранител. По поднесените претставки и ургенции, децата конечно добија изводи и беа запишани во предучилишно образование.

Паралелно, обезбедивме поддршка и за остварување на права од социјална и детска заштита.

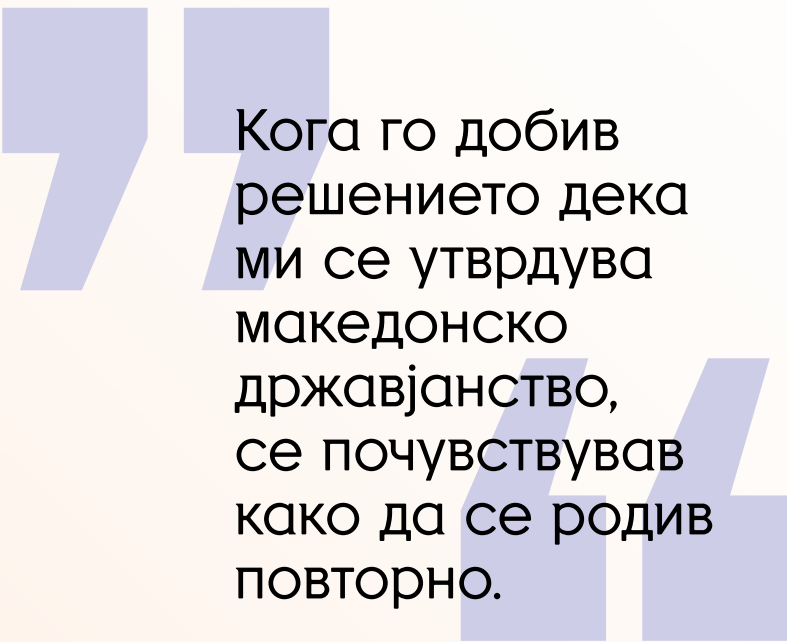
Светски ден на бегалците

2025

SOLIDARITY WITH REFUGEES

Азил, миграции и бездржавјанство

Кога го добив
решението дека
ми се утврдува
македонско
државјанство,
се почувствував
како да се родив
повторно.

Амида,
лице кое доби
правна поддршка
од МЗМП

Лицата во движење не можат да си дозволат да чекаат. Барателите на азил, лицата без регулиран статус, оние кои останале во правна празнина по распадот на Југославија - сите тие се соочуваат со системски бариери кои не се случајни, туку се градени со години на административна инертност и институционално занемарување.

Што направивме

Во рамки на активности поддржани од УНХЦР, дадовме **2.554 правни совети** на баратели на азил, лица сместени во транзитните центри Винојуг и Табановце, косовски бегалци, лица во Прифатниот центар за странци во Гази Баба и во Прифатниот центар за баратели на азил во Скопје. Активно застапувавме **111 баратели на азил** и **211 косовски бегалци**, паралелно работејќи и на случаи започнати во претходните години. Во областа на бездржавјанство, **366 лица добија правна помош**, со фокус на долготрајни статусни прашања.

Треба да се има предвид дека бројките не ја кажуваат целата приказна. Покрај директната работа, интервениравме и системски: преку комуникација со институциите, јавно укажување на недостатоците и повеќе од 10 интервенции до граничната полиција и Секторот за азил за овозможување пристап до постапката или ослободување на лица задржани без правна основа. Поднесовме претставки до Народниот правобранител и ургенции за забрзување на постапките.

Еден конкретен резултат: унапредена практика за обезбедување преведувачи во постапките за азил, што беше прашање на кое долго укажувавме.

Што се промени

2025 година донесе резултати кои ги надминуваат рамките на една работна година. Северна Македонија беше препознаена како првата земја на Балканот која ги решила сите идентификувани случаи на бездржавјанство поврзани со распадот на поранешна Југославија. Вкупно **317 лица добија државјанство**, а значителен дел од нив беа идентификувани и правно водени од МЗМП.

Дополнително, **70 косовски бегалци добија дозволи за постојан престој**, обезбедувајќи долгорочна правна сигурност за луѓе кои долго живееле во неизвесност.

Во областа на стратешка правда, заедно со European Roma Rights Centre поднесовме колективна тужба против Управата за водење на матични книги. Апелациониот суд ја потврди првостепената пресуда со која се утврдува системска и продолжена дискриминација кон лица кои, иако поседуваат изводи и идентификациони документи, немаат пристап до законски загарантираните права. Тоа е правна победа, но и јасен сигнал за состојба која не смее да продолжи.

Кога решавањето на еден статус го менува животот на цело семејство

На почеток, ја поддржавме мајката да добие македонско државјанство и лична карта. До тој момент, таа и нејзините деца живеја на marginите на системот, без пристап до основни права.

Во 2025 година, процесот продолжи и со нејзините пет деца. Со наша поддршка, и тие добија македонско државјанство.

Промената беше веднаш видлива. Таа се вработи, децата се запишаа во училиште, добија здравствена заштита и пристап до социјални права. Семејството конечно стана дел од системот што претходно ги исклучуваше.

Овој случај јасно покажува како бездржавјанството се пренесува од генерација на генерација, но и како со навремена поддршка, тој круг може да се прекине. Кога се решава статусот на родителот, се отвора патот за видливост и на децата, овозможувајќи вистинска интеграција во општеството.

Што научивме

Индивидуалниот случај и системската промена се меѓусебно зависни. Директната работа со луѓе ни покажува каде системот не функционира, а институционалниот дијалог и стратешките постапки се начинот за постигнување на потребната промена. Кога овие пристапи се комбинираат со континуиран притисок и конкретни наоди од терен, промената станува можна, па дури неизбежна и извесна.

Заштита на правата на децата

И сега ние
сме како
сите деца.

Дете од
ВПД Волковија

Кога дете влегува во правосудниот систем,
ретко некој го прашува како се чувствува.

Системот е изграден за возрасни, со логика на
возрасни и постапки кои претпоставуваат дека лицето
кое е засегнато разбира што се случува. Децата во
ризик или во судир со законот најчесто не разбираат.
Дотолку повеќе, најчесто немаат ни кој да им објасни.
Тоа е проблем кој не се решава само со правна помош,
туку бара промена во начинот на кој системот воопшто
гледа на детето.

Што направивме

Во 2025 година обезбедивме директна правна и психосоцијална поддршка за деца во ризик и деца во судир со законот, преку работа на нашиот тим и ангажирање на адвокати и психолози.

Обезбедивме директна правна поддршка во 12 предмети, опфаќајќи 15 деца, преку застапување во кривични постапки и поддршка низ целиот процес. Работевме и на случаи кои бараа итна интервенција за заштита на семејниот живот, пристап до документација и спречување дополнителна траума кај децата.

Паралелно, развивме и програма за животни вештини прилагодена за деца во воспитно-поправниот дом Волковија и Јавната установа за згрижување деца со воспитно-социјални проблеми и нарушено поведение (ЈУЗДСВП). До крајот на годината, **33 деца поминаа низ работилници и индивидуална поддршка** насочена кон комуникација, справување со конфликти, емоционална регулација и подготовка за враќање во заедницата. Во ВПД Волковија беа **опфатени две групи од по 11 деца и две индивидуални сесии**, додека во ЈУЗДСВП беа **вклучени уште 9 деца**.

Работевме и на она што често останува невидливо во поединечните случаи, а тоа е начинот на кој институциите постапуваат со децата. Во соработка со Државниот совет за превенција на детско престапништво и правда за деца, поддржавме три специјализирани обуки за професионалци од центрите

за социјална работа, полицијата, обвинителството и судството за користење на индикаторите за следење на системот за правда за деца и правилно прибирање податоци. На обуките учествуваа 29 претставници од 26 центри за социјална работа, 14 инспектори за малолетничка деликвенција од СБР-а од целата држава, како и претставници од обвинителството и судството. Како резултат беа подготвени четири практични документи со насоки за различните сектори.

Дополнително, спроведовме и обука за инспектори за малолетничка деликвенција и едукатори при Министерството за внатрешни работи за пристапот воден од доживеана траума, затоа што луѓето кои први доаѓаат во контакт со дете во ризик мора да знаат како да реагираат без да предизвикаат дополнителна штета.

Во текот на годината започнавме и мониторинг на спроведувањето на законите од системот за правда за деца, со фокус на Законот за правда за деца, бесплатната правна помош и надоместокот за жртви на насилни кривични дела. Подготвивме методологија за следење и го започнавме процесот кој ќе продолжи и во 2026 година. Паралелно, подготвивме и методологија и прирачник со чек-листи за самоевалуација на квалитетот на социјалните услуги што ги обезбедуваат центрите за социјална работа за деца во системот за правда.

Што се промени

Организиравме и четири регионални средби во Штип, Гостивар, Битола и Скопје, на кои создадовме простор за заедничка дискусија помеѓу адвокати, јавни обвинители, судии, инспектори и стручни лица од центрите за социјална работа. Фокусот беше на практичните предизвици во примената на алтернативни мерки и програми за пренасочување, како законски предвидени механизми кои ретко се применуваат.

Како дел од застапувањето за системски промени, заедно со Народниот правобранител работевме на прашањето за пристап до образование за деца во воспитно-поправни установи. Подготвивме и документ за јавни политики за имплементација на моделот Барнахус во Северна Македонија, со конкретни препораки за законски измени, институционална координација и фазен пристап за воведување на модел кој овозможува подобра и покоординирана заштита на деца жртви.

Во соработка со Државниот совет за превенција на детско престапништво и правда за деца започнавме и процес на мапирање на активните, неактивните и неформираните локални совети за превенција на детско престапништво. Ова претставува основа за воспоставување пилот-модел за менторска поддршка на локалните совети, кој ќе продолжи во 2026 година.

Бројот на директно поддржани случаи е мал, но влијанието на системско ниво е значајно. Преку обуките и средбите зајакнавме капацитети кај професионалци, кои секојдневно работат со деца и отворивме простор за разговор кој претходно речиси и не постоеше, особено за прашањето зошто алтернативните мерки остануваат неискористени и што треба да се промени за децата навистина да бидат во центарот на системот за правда.

Преку овие активности не работевме само на поединечни случаи, туку и на условите во кои децата влегуваат во системот. Отворивме прашања за пристапот до образование за деца во воспитно-поправни установи, за квалитетот на социјалните услуги и за улогата на локалните совети за превенција на детско престапништво, каде започнавме процес на мапирање и подготовка за подолгорочна менторска поддршка.

Кога правната поддршка значи да останеш со своите деца

Таа е мајка на две малолетни деца, од кои едно со аутизам. По враќањето во земјата, наместо стабилност, се соочила со семејно насилство, страв и целосно отсуство на поддршка од таткото. Иако судот ѝ ги доверил децата, тој одбивал да даде согласност за нивните пасоши, оставајќи ги заглавени, без можност да патуваат или да го напуштат кругот на проблемите.

Во меѓувреме, нејзиниот пасош истекол, а таа останала без регулиран престој и со реален ризик да биде протерана и одвоена од своите деца.

Ја поддржавме во судската постапка, обезбедивме адвокат и работевме паралелно на решавање на нејзиниот статус и документација. Најважно, спречивме да биде одвоена од децата во момент кога им беше најпотребна.

Што научивме

Ефективната заштита на децата не може да биде работа на само една институција или организација. Таа бара координација, мултидисциплинарен пристап и професионалци кои се обучени да го изберат најдоброто за детето. Токму ова беше во фокусот на нашата работа оваа година и ќе остане наш приоритет и во периодот што следи.

Борба против трговија со луѓе

Трговијата со луѓе не познава граници, но токму преку координација и размена на информации со странски организации беше спречена трговија со дете и присилен брак. Ова е доказ дека навремената соработка и посветеноста можат навистина да заштитат човечки живот.

Ангела, МЗМП

Трговијата со луѓе не се случува само на далечни места и во недостапни криминални мрежи. Таа се случува во маргинализирани заедници, во ранливи семејства, на гранични премини и во работни односи кои на прв поглед изгледаат легални. Затоа одговорот мора да биде присутен таму каде што настанува ризикот: на терен, во училишта, во институции и во законите. Во 2025 година работење на сите споменати нивоа.

Што направивме

Преку мултидисциплинарите тимови во Тетово, Куманово, Битола и Гевгелија, идентификувавме и поддржавме 326 ранливи лица и 13 претпоставени жртви на трговија со луѓе, вклучувајќи и една потврдена жртва.

Работата на терен беше особено насочена кон рана превенција. Мобилниот тим во Гевгелија реализираше едукативни сесии со 307 ученици, додека тимот во Битола работеше со 89 родители преку работилници за препознавање на ризици и превенција. Во Транзитниот центар Табановце беа информирани лица во движење од Авганистан, Египет и Мароко, како групи со зголемена ранливост, кои ретко имаат пристап до ваква поддршка. Покрај тоа, одржавме сесии за полициски службеници од граничната полиција и придонесовме кон зајакнување на институционалните капацитети преку работа со национални тела, вклучително и единици на Министерство за внатрешни работи и јавни обвинители.

Паралелно, МЗМП континуирано придонесува кон зајакнување на системот на бесплатна правна помош за жртви на трговија со луѓе. Навремениот пристап до правна помош е клучен за жртвите да бидат информирани, да донесуваат одлуки и ефективно да ги користат своите права. Иако се забележуваат одредени подобрувања, системот сè уште не функционира целосно, особено во однос на пристапот до бесплатна правна помош за деца.

Позитивен чекор е тоа што Министерството за правда одобри шест итни барања и назначи адвокати за застапување на жртви во кривични и поврзани постапки, во согласност со препораките на ГРЕТА на Совет на Европа. Ова укажува на зголемена институционална чувствителност, но и на потреба од понатамошно системско унапредување.

Во таа насока, МЗМП е дел од работната група за измени на Законот за бесплатна правна помош, со цел подобрување на пристапот до правда, особено за децата жртви.

Дополнително, поднесовме две барања за компензација за жртви преку Законот за паричен надоместок на жртви на насилан криминал. Од 56 поднесени барања, досега се одобрени само четири. Ова е податок што укажува на рестриктивна примена на законот и потреба од понатамошно унапредување.

Што научивме

Превенцијата е ефективна само кога е навремена и насочена кон најранливите. Системската заштита на жртвите бара закони што функционираат во пракса. Затоа, континуираното присуство на терен, во институциите и во законодавните процеси е клучно за постигнување резултати.

MYLA

UNHCR

**IN GRATITUDE
AND RECOGNITION**

**Presented to
UNHCR North Macedonia**

For 30 years of dedication to protecting refugees, asylum seekers, and vulnerable persons in North Macedonia, ensuring their rights, dignity, and safety, and for 10 years of mutual partnership with the Macedonian Young Lawyers Association.

Your commitment to safeguarding human rights and supporting those in need has made a lasting impact, helping a strong foundation for continued protection and justice.

THANK YOU FOR STANDING WITH US

Macedonian Young Lawyers Association

2023

Заштита од тортура и нехуман третман и ресоцијализација

Работејќи со лица кои издржуваат казна затвор, сфаќаш колку лесно општеството повторно ги осудува. А нивните приказни често покажуваат дека една лоша одлука или момент на невнимание може целосно да промени нечиј живот. Токму затоа верувам дека ресоцијализацијата и можноста човек повторно да застане на нозе се многу важни.

Ирена, МЗМП

Затворот не е крај на приказната, но за многумина, излегувањето од него е почеток на нова безизлезност. Без поддршка, без документи, без мрежа, со зависност која не била третирана, шансите за успешна реинтеграција се мали. Иако системот тоа го знае, ресоцијализацијата и понатаму останува занемарена фаза.

Токму таму ја насочивме нашата работа во 2025 година, во фазите пред и по излегувањето од установата.

Што направивме

Обезбедивме околу **300 совети за пред и постпенална помош**, како и дополнителни **40 правни совети** за лица лишени од слобода и лица во процес на реинтеграција. Посебен фокус ставивме на директна работа со лица со зависности, особено во периодот пред отпуст. Во затворот во Струмица спроведовме шестмесечна програма со **27 сесии**, индивидуални и групни, наменети за лица кои се наоѓаат од 6 месеци до една година пред излегување на слобода. Работевме на психо-социјална поддршка, јакнење на личната одговорност и конкретна подготовка за животот надвор.

Паралелно, поднесовме **10 претставки, иницијативи и интервенции** насочени кон подобрување на третманот и правата на лицата во затворите.

Преку регионални тркалезни маси отворивме разговор за пренатрупаноста во затворите со судии, јавни обвинители, претставници на Управата за извршување на санкции и пробациските служби, и тоа со фокус на поширока примена на алтернативните мерки, електронскиот надзор и условниот отпуст.

Што се промени

Кај лицата со кои директно работевме се зајакна подготвеноста за реинтеграција, особено кај оние со зависности, кај кои ризикот од рецидивизам е највисок.

На системско ниво, се отвори простор за примена на мерки за лекување на слобода кај лица со потреба од третман, што претставува поместување во практиката, кое може да има долгорочни промени и за самите лица и за пренатрупаноста на затворите.

МЗМП продолжува да обезбедува правна помош и застапување и во случаи поврзани со прекумерна употреба на сила и правата на мигрантите. Еден од тие случаи се однесува на високо експониран инцидент во кој полициски службеник употребил огнено оружје кон група мигранти, при што животот го загубила жена мигрантка.

Случајот привлече значително внимание во јавноста и беше следен и од Европската комисија. Во текот на постапката се појавија различни правни ставови меѓу судовите: Основниот суд донесе ослободителна пресуда, повисокиот суд првично ја укина одлуката, а потоа ја преиначи во условна осуда. Предметот сè уште нема правосилна пресуда, а МЗМП обезбедува правна помош за оштетеното лице, сопруг на починатата.

Овој случај отвори пошироки прашања за употребата на сила од страна на полицијата, пристапот до правда за мигрантите и обврската на институциите да обезбедат ефективна и независна истрага кога е загубен човечки живот.

Што научивме

Ресоцијализацијата не започнува со отпустот. Таа започнува додека лицето е сè уште во системот, преку обезбедување правна поддршка, психо-социјална работа и јасна перспектива за тоа што следи. Кога овие елементи се поврзани, шансата за вистинска промена е поголема. Тоа е моделот што го градиме.

Животна средина и еколошка правда

Сакам поретко да ја слушам фразата ‘прашањето не е во наша надлежност’, а почесто да гледам институции што постапуваат по барањата и пријавите на граѓаните.

Бојан, МЗМП

Правото на здрава животна средина е човеково право, но ова сè уште мора да се докажува пред институции кои не реагираат навремено или реагираат дури откако штетата е направена. Во нашата држава загадувањето е сложен проблем, поврзан со системски предизвици во управувањето: неефикасна државна управа и инспекциски надзор, несоодветно спроведување на законодавството од областа на животната средина, неефикасно правосудство и недоволни финансиски средства за инвестиции во инфраструктура, кадар и опрема. Сето тоа упатува на потребата од јасна одговорност во донесувањето и спроведувањето на одлуките - одговорност која ние во МЗМП постојано ја бараме преку правни постапки, јавен притисок и институционален дијалог.

Што направивме

Обезбедивме над **40 правни совети за граѓани во врска со загадување**, управување со отпад и урбанистичко планирање, паралелно изработувајќи правни анализи во соработка со граѓански организации.

Нашата работа се одвиваше и преку стратешки случаи, и тоа од постапки за оцена на влијанието врз животната средина за големи инфраструктурни проекти, до случаи поврзани со управување со отпад и заштита на национални паркови, вклучително и тужби за молчење на администрацијата. Во овој контекст, поднесовме апликација пред Европскиот суд за човекови права поврзани со загадувањето од дивата депонија во Струга, отворајќи прашање кое институциите со години го избегнуваа.

Паралелно, преку иницирање инспекциски постапки и јавни реакции, придонесовме кон поодговорен институционален пристап, особено во управувањето со отпад во Скопје преку **иницијативата „Ало инспекторе“**.

Овие активности ги надополнивме со учество во надзорни расправи во Собранието за ефектите од аерозагадувањето врз здравјето, како и со активно вклучување во законодавни и меѓународни процеси – давање коментари на закони, учество во креирање политики и иницијативи за признавање на правото на здрава животна средина како самостојно човеково право.

Истовремено, преку поддршка на локални организации и доделување 7 грантови, придонесовме кон **зајакнување на капацитетите за локално делување и имплементација на Зелената агенда**.

Што се промени

Прашањата за загадување и еколошка правда денес стојат повисоко на агендата, и на национално и на меѓународно ниво. Стратешките случаи придонесуваат кон создавање правна пракса која ја утврдува врската помеѓу животната средина и човековите права, како пракса која претходно беше ограничена или непостоечка. Институциите се соочија со зголемен притисок за транспарентност и одговорност во управувањето со отпад. Тоа не значи дека проблемот е решен, туку дека повеќе не може лесно да се игнорира.

Пристап до документи за мала хидроцентрала

Активисти за животна средина бараа од општина документација поврзана со одобрение за градење мала хидроцентрала. Барањата за пристап до информации беа одбивани врз основа на член 6 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Обезбедивме правна помош и активистите во два наврати поднесоа жалба до Агенцијата за слободен пристап до информации од јавен карактер. Краен исход: активистите го добија пристапот до бараните документи.

Заштита на шума во Преспанскиот регион

Активисти се бореа за престанок на сечата на шума поради опасност од ерозија и директна закана по имотите и животите на жителите на соседното село. Со наша правна поддршка, активистите доставија барање за престанување со работа во шумата, измена на Посебниот план за стопанисување и воведување шумски ред. Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство побара теренски увид и експертско мислење со фокус на ризиците по локалното население и инфраструктурата.

Што научивме

Еколошката правда не се постигнува само со тужби. Таа бара комбинација од правни постапки, јавен притисок, институционален дијалог и локална акција истовремено. Ниту еден од овие пристапи сам по себе не е доволен, но заедно создаваат притисок кој потешко може да се игнорира.

Дигитални права и заштита на лични податоци

Приватноста
не е опасност,
туку предуслов
за човечност.

Мартина, МЗМП

Дигиталните права ретко се препознаваат како права сè додека не бидат повредени. Во меѓувреме, регулативата се носи, технологијата се воведува, а јавната дебата најчесто доаѓа предочна. Во услови на брз технолошки развој и проширен дигитален надзор, ризикот од повреди на приватноста расте побрзо од заштитата. Работа на МЗМП во 2025 година се концентрираше и делуваше во просторот каде правилата сè уште се дефинираат.

Што направивме

Активно учествувавме во унапредување на правната рамка и јавната дебата за заштита на личните податоци, во период кога новите технологии и законски решенија сè повеќе го рedefинираат просторот на приватност.

Заедно со Центарот за правни истражувања и анализи, организиравме консултативна средба посветена на унапредување на прекршочните санкции за повреди на правото на приватност, со конкретни предлози за измени на Законот за прекршоци, насочени кон надминување на постојните слабости преку поефективни и одвраќачки санкции. По повод Европскиот ден за заштита на личните податоци, организиравме TAIEХ работилница во соработка со Академија за судии и јавни обвинители, со фокус на европската правна рамка, вештачката интелигенција и домашната пракса во заштитата на приватноста.

Паралелно, работевме на рана превенција и јакнење на свеста, особено кај повозрасните лица кои се сè почеста цел на дигитални измами, со цел да се зајакнат нивните капацитети за препознавање и заштита од злоупотреби.

На институционално ниво, МЗМП стана дел од советодавниот одбор на Национален центар за побезбеден интернет, со што директно придонесуваме во креирање насоки и политики за заштита во дигиталниот простор.

Паралелно, инициравме процес на супервизија на системите за видео надзор во рамки на концептот „Безбеден град“, отворајќи прашања за тоа како се користат податоците, кој има пристап до нив и дали постојат соодветни гаранции за заштита на приватноста.

Дополнително, преку медиуми, јавни настапи и стручни форуми, придонесовме кон отворање на прашања поврзани со новите законски решенија, вклучително и нацрт-законот за сајбер безбедност.

Што се промени

Ја поместивме рамката на дебата: од формално усогласување кон суштинска заштита на правата. Отворен е простор за покритичко разгледување на законските решенија, особено во однос на нивното влијание врз приватноста, како и за преиспитување на примената на нови технологии од аспект на човековите права.

Што научивме

Дигиталните права се штитат преку навремено учество во процесите каде правилата се креираат. Колку порано се отворат овие прашања, толку поголема е шансата да се спречат системски повреди во иднина. Заштитата на личните податоци е прашање на доверба, контрола и права.

Превенција на насилен екстремизам

Радикализацијата не се случува одеднаш. Таа се развива постепено, најчесто во средини каде што знаците тешко се препознаваат или нема јасен одговор што да се направи кога ќе се препознаат. Затоа, од круцијално значење во оваа област е да се работи на превенција и градење капацитети во училиштата, центрите за социјална работа и локалните самоуправи. Токму таму беше насочен нашиот фокус во 2025 година.

Што направивме

Обезбедивме 20 правни совети, работевме на два предмети и покренавме една уптавна постапка. Сепак, суштината на оваа работа беше превентивна. Работевме на зајакнување на капацитетите на локално ниво, преку пет еднодневни работилници за вработени во образованието, социјалната и здравствената заштита, насочени кон препознавање на знаци на радикализација и разбирање на улогата на локалната самоуправа.

Дополнително, спроведовме две дводневни обуки за локалните мултидисциплинарни тимови, со фокус на практични вештини за работа со повратници од странски боишта и членовите на нивните семејства, категорија која бара внимателен и специјализиран пристап.

Паралелно, учествувавме во процеси на координација помеѓу институции, граѓански организации и верски заедници, создавајќи простор за соработка и размена на информации помеѓу актери кои ретко делуваат заеднички.

Што се промени

Локалните актери излегоа со поголеми капацитети за рано препознавање и соодветно реагирање. Координацијата помеѓу институциите се подобри и тоа директно влијае на тоа дали некој навреме ќе добие поддршка или ќе остане без неа.

Професионалци од различни институции кои претходно работеа паралелно, без размена на информации, по обуките започнаа да комуницираат и да координираат одговор. Тоа е мала, но суштинска промена во начинот на кој системот функционира на локално ниво.

Што научивме

Превенцијата на насилан екстремизам не може да биде работа на една институција или организација. Таа бара континуирана координација и зајакнати капацитети на локално ниво.

Локалната заедница е првата што ги забележува промените и првата што може да реагира. Затоа, токму таму треба да биде насочена поддршката.

Застапување и влијание врз законодавството

Законите не се неутрални документи. Тие одлучуваат кој е заштитен и кој не е и секоја измена, колку и да изгледа техничка, може да има конкретни последици за луѓето во пракса. Затоа следењето на законодавните процеси не е административна работа, туку суштински дел од заштитата на правата.

Во 2025 година, оваа работа најчесто ја спроведувавме здружено - во коалиции и мрежи, каде заедничкиот глас има поголемо влијание, а аргументите потешко се игнорираат.

Што направивме

Како дел од Мрежата за заштита од дискриминација и во соработка со граѓански организации, активно реагиравме на повеќе законски решенија и јавни политики.

Најконкретен резултат беше реакцијата на предложените измени на Законот за полицијата, кои ќе ја ослабнеа заштитата во случаи на семејно насилство. Заедно со Националната мрежа против насилство врз жените и семејно насилство и Платформата за родова еднаквост, придонесовме кон повлекување на предлогот од страна на Министерството за внатрешни работи.

Преку Мрежата за заштита од дискриминација поднесовме иницијативи за оценување на уставноста на законски измени во областа на образованието, како и реакции поврзани со изборот на членови на независни тела и назначувања на јавни функции.

Учествувавме и во стручни дискусии за унапредување на законодавството, на тркалезна маса организирана од Уставниот суд на Република Северна Македонија и на состаноци со претставници на Венецијанската комисија.

Што се промени

Беа спречени законски измени кои ќе ја намалеа заштитата на жртвите на семејно насилство. Истовремено, се отвори простор за преиспитување на други законски решенија од аспект на нивната усогласеност со човековите права.

На подолг рок, зајакната е и позицијата на граѓанскиот сектор како важен коректив во процесите на донесување закони.

Измените на Законот за полицијата не беа усвоени поради навремена и координирана реакција на граѓанските организации, заснована на јасни аргументи. Ова покажува дека коалициското делување може да има конкретно влијание врз законодавните процеси.

Што научивме

Поединечниот глас ретко е доволен. Организираното, здруженото делување и навремената реакција се клучни за да се обезбеди законодавството да ги штити, а не да ги ограничува правата.

Граѓанскиот сектор има важна улога во овие процеси, не само како набљудувач, туку како активен учесник.

IREM BOLAT
MYLA Intern

A portrait of Irem Bolat, a young woman with dark hair, smiling. The background is a blue-tinted image of a lake with a small boat.

My internship experience at MYLA was wonderful. Everyone at the association was incredibly kind and supportive. I had the privilege of learning from experts in their respective fields and was also included in activities beyond the office environment.

Моето практикантско искуство во МЗМП беше прекрасно. Сите во организацијата беа исклучително љубезни и поддржувачки. Имав можност да учам од експерти во нивните области и да бидам вклучена и во активности надвор од канцелариската средина.

Ирем,
практикантка во МЗМП

FRANCESCA RUGGERI
MYLA Intern

A portrait of Francesca Ruggeri, a young woman with dark hair and glasses, smiling. The background is a blue-tinted image of a lake with a small boat.

My internship at MYLA, through the Refugee Law and Migration Center of the Iustinianus Primus Faculty of Law, was my first work experience and it was really enriching and challenging. I found a welcoming workplace with great people who asked me to explore and study things I've never heard about before.

Практикантската работа во МЗМП беше моето прво професионално искуство и навистина беше збогатувачко и предизвикувачко. Најдов средина во која луѓето ме охрабруваа да истражувам и учам за теми за кои претходно немав слушнато.

Франческа,
практикантка во МЗМП

Правна едукација и млади

Во соработка со EU House, повторно придонесовме кон едукативната игра „Навигатор“, развиена по повод Human Rights Day. Преку подготовка на содржини за клучни правни области, помогнавме човековите права да станат разбирливи, достапни и блиски до младите. Оваа година, играта се прошири и со нова област посветена на родово-базираното насилство, во рамки на 16 Days of Activism Against Gender-Based Violence, дополнително зајакнувајќи ја нејзината општествена релевантност и влијание.

МЗМП трета година по ред се вклучи во иницијативата Social Day 2025, организирана од Младите можат - ден кога младите го заменуваат наставниот со работен ден и ја донираат својата дневница за општествено добро.

Во рамки на иницијативата, еден ученик помина работен ден во МЗМП, запознавајќи се со нашата работа и улогата на правната помош во заштитата на човековите права.

Со ова учество, придонесуваме кон развивање на солидарност, активно граѓанство и поголема вклученост на младите во општествени процеси.

Комуникации и зајакнување на јавната свест

Во текот на 2025 година, комуникацијата на МЗМП беше важен дел од начинот на кој се обидувавме да изградиме поголемо разбирање, доверба и поврзаност со луѓето за кои работиме. Во време кога правните и општествените теми често остануваат сложени, далечни или недоволно разбрани, нашата цел беше да комуницираме јасно, човечки и блиску до секојдневните искуства на граѓаните.

Преку социјалните медиуми, медиумските настапи, визуелните и видео содржини, јавните кампањи и директната комуникација со заедниците, се обидувавме не само да информираме, туку и да објасниме зошто овие теми се важни и како тие влијаат врз реалните животи на луѓето. Посебен фокус ставивме на раскажување автентични приказни и прикажување на човечката димензија зад правните постапки и статистиките, затоа што веруваме дека вистинската промена започнува тогаш кога јавноста ќе може да се препознае, да разбере и да почувствува емпатија.

Комуникациските активности беа насочени и кон подигнување на свеста за правата, охрабрување на луѓето да побараат поддршка и создавање чувство дека правдата и институциите не треба да бидат недостижни или неразбирливи. Во исто време, работевме и на градење поотворен и подостапен глас на организацијата, кој ќе зборува јасно, искрено и одговорно за предизвиците со кои се соочуваат ранливите заедници.

Следете го МЗМП на
**Инстаграм, Фејсбук,
Линкедин и Јутуб.**

Публикации

- ▶ „Дали програмите за пренасочување деца и алтернативни мерки за деца се соочуваат со предизвици при нивното спроведување?“ - документ за јавни политики
- ▶ „Сеопфатна проценка на национално ниво за достапност и ефективност на бесплатната правна помош за деца во судир со законот - законска уреденост наспроти моменталната состојба“
- ▶ Легислативна проценка за пристапот до бесплатна правна помош за жртви на трговија со луѓе.
- ▶ Ефикасноста на правната заштита на човековите права во република северна македонија годишен извештај за 2025 година
- ▶ Годишен теренски извештај. „Задржување од имиграциски причини во Северна Македонија – јануари–декември 2024“.
- ▶ „Key considerations for the prevention and reduction of statelessness among Roma in the Western Balkans: Regional Challenges and Action Areas“.
- ▶ Input for EMRTD study „Climate Justice, Sustainability, and the Right to Development“.
- ▶ Input for „Fossil Fuel-based Economy and Human Rights“.
- ▶ Environmental Impact Assessments and Strategic Impact Assessments.
- ▶ Пробација насочена кон клучните предизвици за воспоставување ефективен систем за ресоцијализација и социјална адаптација
- ▶ Профилот на сторителите како предуслов за успешна ресоцијализација и социјална адаптација на осудените лица и деца
- ▶ Патот кон ресоцијализација и реинтеграција: Аналитичка студија за улогата на институциите, политиките и заедницата во враќањето на осудените лица во општеството
- ▶ Работата како облик на третман во насока на остварување успешна ресоцијализација и реинтеграција на осудените лица
- ▶ Перспективи во унапредување на затворскиот систем и остварување на ресоцијализација преку измени на законот за извршување на санкциите
- ▶ Условен отпуст - Легислативна рамка и (не)ефективност во примената

Организациски развој и тим

Во 2025 година покрај работата на програмите, се посветивме на тоа како функционираме како организација.

Паралелно со работата на терен и со институции, вложувавме во структурата, процесите и тимот, за да можеме да бидеме поефикасни, поодржливи и појасни во тоа што го правиме.

Како дел од програмата за стратешко менторство на EU TACSO 3, поминавме низ процес на преиспитување и редизајн на нашата организација. Преку разговори во тимот, со Управниот одбор и со лица кои биле дел од организацијата, отворивме прашања што долго време чекале на одговор: **како ги делиме одговорностите, како носиме одлуки и каква организација сакаме да бидеме.**

Од тој процес излезе појасна внатрешна структура, со јасно дефинирани улоги и одговорности и основа за нова систематизација на работните позиции. Подготвивме и план за измени на интерните акти и развивме неколку клучни внатрешни правила кои го уредуваат секојдневното работење.

Овие промени придонесоа за **поголема јасност во работењето, подобра координација помеѓу тимот и појасна одговорност на сите нивоа во организацијата.** Како резултат, сега имаме поцврста основа за планирање, донесување одлуки и спроведување на нашите активности, како и за понатамошен одржлив развој, надвор од краткорочните проектни циклуси.

Работевме на тоа како комуницираме, како соработуваме и како се поддржуваме како тим, затоа што тие работи директно влијаат на тоа како работиме со луѓето и институциите.

Во текот на годината го одржавме редовното Годишно собрание, на кое избравме нови членови на Управниот одбор, со што ја зајакнавме и управувачката структура на организацијата.

Тимот го зајакнавме и преку вклучување на практиканти и млади правници, кои донесоа нова енергија и перспектива.

Во 2025 година, тимот на МЗМП го сочинуваа

20 вработени,
од кои

90%

ЖЕНИ

и

10%

МАЖИ.

Најголем дел од тимот се правници - 16 лица со правно образование, од кои 10 со положен правосуден испит, дополнети со експерти во областа на финансиите и комуникациите. Оваа комбинација на правна експертиза, организациска поддршка и различни перспективи ни овозможи да одржиме континуитет и стабилност во период кој беше особено предизвикувачки за граѓанскиот сектор.

Покрај работата, вложувавме и во тоа да се поврземе како тим. Преку неформални средби и заеднички активности, си дадовме простор за разговори што не се само за работа, туку и за тоа како сме и што ни треба за да продолжиме понатаму.

На Меѓународниот ден на жената, преку заедничко сликање и дискусија за жените во уметноста, отворивме простор за критичко преиспитување на видливоста и застапеноста на жените. Разговорот се фокусираше на тоа како историски и денес женските гласови се маргинализирани, но и на важноста од нивно препознавање, вреднување и активно вклучување, како дел од нашата поширока заложба за родова еднаквост и феминистички пристап во работата.

Финансии и транспарентност

Во 2025 година средствата за спроведување на програмските активности и оперативното работење на МЗМП беа обезбедени првенствено преку грантови и донации, а во помал обем преку сопствени приходи и членарини.

Како дел од нашата заложба за отчетност и транспарентност, билансот на приходи и расходи, како и билансот на состојба, се јавно достапни на веб-страницата на МЗМП.

87.932.366
денари

ОСТВАРЕНИ ВКУПНИ ПРИХОДИ

Во текот на 2025 година, организацијата оствари вкупни приходи во износ од 87.932.366 денари. Најголем дел од средствата беа обезбедени преку поддршка од меѓународни донатори и партнери, меѓу кои:

Европската комисија, УНХЦР, Sigrid Rausing Trust, GCERF, УНИЦЕФ и ЦПИА-ЕУ. Дел од приходите беа обезбедени и преку сопствени активности и услуги.

Остварени приходи во 2025 година (во денари)

Европска комисија -	20.083.380
УНХЦР -	10.672.089
Sigrid Rausing Trust -	9.012.707
Дански совет за бегалци -	215.776
GCERF -	9.736.091
УНИЦЕФ -	4.653.400
ЦПИА-ЕУ -	6.843.344
Македонско еколошко друштво	30.850
Приходи од продажба на производи и стоки	971.700
Приходи од услуги	501.082
Вишок приходи над расходи од претходна година	26.298.577
Сопствени приходи од членарини	7.800
Вратени средства од грантови од претходни години	1.094.430
Вкупно приходи:	87.932.366 денари

ПОГЛЕД НАПРЕД: 2026

Во 2026 година продолжуваме да работиме на истите прашања што ја одбележаа и оваа година: пристапот до правда, заштитата на ранливите групи, дигиталните права, правата на децата, миграциите и заштитата на животната средина. Следната година ќе биде важна и поради нешто друго: продлабочување на системската работа и јакнење на улогата на МЗМП како организација што не реагира само на поединечни случаи, туку влијае врз начинот на кој функционираат институциите и јавните политики.

Приоритетите за 2026 година се темелат на Стратешкиот план на МЗМП за периодот 2024-2028, кој ја поставува насоката за развој на организацијата и областите во кои ќе продолжиме да работиме во наредните години.

Стратешки приоритети

Во наредниот период ќе продолжиме да работиме на:

- ▶ правно зајакнување на сиромашните, ранливите и маргинализираните лица;
- ▶ заштита на правата на бегалците, мигрантите и лицата без државјанство;
- ▶ јакнење на младите правници и дигиталните права;
- ▶ отпорност на заедниците во справувањето со насилан екстремизам, трговија со луѓе и криминал;
- ▶ користење на правните механизми за заштита на животната средина.

Што планираме во 2026

Во 2026 година ќе продолжиме со мониторинг на системот за правда за деца, ќе работиме на воспоставување на пилот-модел за поддршка на локалните совети за превенција на детско престапништво и ќе продолжиме со застапување за воведување на „Барнахус“ моделот во Северна Македонија.

Ќе продолжиме и со работа на прашањата поврзани со дигиталните права, приватноста и онлајн безбедноста, особено во контекст на системите за надзор, дигиталното насилство и влијанието на новите технологии врз човековите права.

Во областа на животната средина ќе обезбедуваме бесплатна правна помош и поддршка за граѓани, организации и активисти кои се обидуваат да ги користат правните механизми за заштита на јавниот интерес.

Паралелно, ќе продолжиме активно да учествуваме во процеси на подготовка на закони, стратегии и јавни политики, вклучително и во областите на трговија со луѓе, миграции, детска правда и дигитални права.

Млади правници и нови генерации

Во 2026 година повторно ќе започне Програмата за практикантска работа на МЗМП, наменета за студенти по право кои сакаат да стекнат практично искуство преку работа во институции, менторска поддршка и обуки за човекови права, еднаквост, дигитални права и онлајн безбедност.

Ќе продолжime и со развојот на списанието „Правен фокус“, како простор за млади правници, истражувачи и автори кои сакаат да отвораат прашања поврзани со правото, технологијата и општествените промени.

Покрај правната едукација, ќе продолжime да работиме и со млади луѓе преку иницијативи како Школата за родова еднаквост и младински активизам, каде младите добиваат простор да ги поврзат сопствените искуства со пошироките општествени прашања и да развиваат идеи за локално делување и промени.

Отворени случаи и застапување

Во 2026 година ќе продолжime да водиме случаи од јавен интерес и да застапуваме прашања кои отвораат пошироки системски проблеми: од правата на лицата без државјанство и пристапот до правда, до заштитата на животната средина и дигиталните права. Дел од предметите се веќе во тек пред домашните судови и меѓународните механизми, а нивниот исход може да влијае врз идните политики и практики.

Пред Европскиот суд за човекови права се очекуваат одлуки по неколку апликации поврзани со прекумерна употреба на сила во Затвор Идризово и Затвор Битола, неефективни истраги и нефункционални механизми за пријавување тортура. Се очекува и одлука по апликација која се однесува на полициска бруталност врз лица од ромска етничка припадност. Овие предмети отвораат важни прашања за обврската на државата да обезбеди ефективна заштита од тортура, нечовечко и понижувачко постапување, како и пристап до ефективна истрага и правда.

Во областа на заштитата на животната средина, во 2026 година очекуваме одговор од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство по барањето за заштита на шумата во Преспанскиот регион. Истовремено, очекуваме и одлука од Вишиот управен суд за тоа дали судовите се надлежни да постапуваат кога носителите на јавни функции не ги подготвуваат стратешките документи за заштита на животната средина во законски пропишаните рокови.

Партнерства и заедница

Работата на МЗМП не е можна без соработка со институции, граѓански организации, адвокати, активисти, новинари, експерти и локални заедници. Во 2026 година ќе продолжиме да градиме партнерства

и да создаваме простор за заедничко делување, особено во период кога човековите права и граѓанскиот простор стануваат сè покревки.

Истовремено, остануваме отворени за нови соработници, волонтери, практиканти и поддржувачи кои сакаат да бидат дел од работа што има директно влијание врз животите на луѓето.

Наслов на публикација: Годишен извештај 2025 година
Издавач: Македонско здружение на млади правници
Ликовно-графичко обликување: Кома
Скопје, 2026 година

МЗМП

Македонско здружение на млади правници
ул. Донбас бр. 14/6 1000 Скопје
+389 72 223 963
www.myla.org.mk